

Ўзбекистон адабиёти ва санъати

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

e-mail: uzas@b2c.uz

2011-yil 10-iyun • № 24 (411)

БҮЮК НАВОЙЙГА ЭҲТИРОМ

Ўзбек халқининг буюк шоири, давлат арбоби ва мутафаккири Алишер Навоий ижодига эътибор юртимиз мустақилликка эришгач давлат мақомида дараҷасига кўтарилди ва шоирнинг асарларини ўқиб-ўрганиш миллатимиз учун табииятни эҳтиёжга айланди. Худди шу нуқтаи назардан келиб чиқиб, Faafur Fуломномидаги нашриёт-матбаи ижодий уйи таҳририятида Узбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 20 йиллиги ҳамда шоир таъвуддининг 570 йиллигига бағишлаб буюк даҳонинг ўн жилди тўла асарлар тўплами буғуни кун китобат санъатига муносиб тарзда, юқсан матбаа сифати билан нашрга тайёрлана, чот этилмоқда.

Дарҳақиқат, муқаддас диёrimиз заминидан

Янги нашр

Навоий сийоси, унинг етти иклими мазлум ва машҳур адабий-имлӣ меросисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бинобарин, жонажон диёrimизда ҳам унинг ўлмас мероси ҳамиша эъзоз ва эътиборда. Зеро, Алишер Навоийнинг тарих синовларидан ўтган ўлмас ижоди бизни ҳамиша гўзал ва бетакор диёrimизда тинч ойсизшта, эркин ва фаровон ҳаётни асрлаб авайлаб, унинг қадрига етиб, доимо ҳалқимиз, Ватанимизга муҳаббат ва садоқат туйуси билан, бунёдкорлик руҳига ошно бўлиб, ўзимиздан яхши ном, эзгу хотира қолдириб яшашга дайвает этишига шубҳа йўқ.

Алломанинг ўн жилди тўла асарлар тўплами Мустақиллик байрами арафасида Сиз азиз китобхонлар кўлига этиб боради ва ушбу тўла асарлар тўпламини ҳарид қилиш истагида бўлган китобхонлар Faafur Fуломномидаги нашриёт-матбаи ижодий уйининг маркетинг бўлимига мурожаат килишлари мумкин.

Мурожаат учун телефонлар:
241-83-29, 241-48-67.
[www.iptdgulom.uz](http://iptdgulom.uz), E-mail:
iptdgulom@sarkor.uz

етишиб чиқсан қанчадан-қанча улуғ аллома ва шоирлар, давлат арбоблари ва саркардлар, азиз-авлиёларинг ҳар бирни ўз фаолияти, бетакор дарёйи мероси билан миллӣ ва умуминсоний мезонлар сипасидаси ҳеч муబорагасиз ноёб ҳодиса ҳисобланishi сир эмас. Айни вактда бу нензиз этолар орасида, бамисли юлдузлар анхумандиа кўёшече яқъол ажralиб турдиган бир буюк сиймо борки, у миллий шевъиятимиз, адабиётимиз даҳси Мир Алишер Навоийдир.

Умуминсоний қадриятлар, зاغулар ва мұхаббатни тараним этган бадий адабиёт барча халқлар унун қадрли. Жаҳон адабиётининг мумтоз асарлари башариятнинг маънавий мулкига айланган. Улуғ ижодкорлар дунёning барча бурчагида бирдек шарафланади. Масалан, Москвадаги Навоий ҳайкалай пойига ҳар йил 9 февралда гуллар кўйилиб, буюк бомбоми таваллуд топган кун нишонланади. Тошкентда эса 6 июн куни Пушкин ҳайкалай қошида рус шевъияти даҳсига ана шундай эҳтиром кўрсатилади.

Бу йил ҳам 6 июн куни пойтаклидаги Пушкин хиёбони шоир-ёзувчилар, жамоатчилик вакиллари ва шевъияти мухлислари билан гавхум бўлди. Улуғ

УЛУҒ ШОИРНИ ЁД ЭТИБ

Республикасидаги Фавқулодда ва мұхтор элчиси Владимир Тюрденев, Рус маданият маркази раҳбари Татьяна Моторник, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси бош мұхаррири Сайдулла Ҳаким, шоир Баҳодир Аҳмедов ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳидар тарбиялашада,

Пушкінхонлиқ

маънавиятни юксалтиришда адабиётнинг муҳим восита эканларига, жаҳон шевъиятида Пушкин ижодининг тутган ўрни, рус-ўзбек адабий алоқалари, шоир асарларининг она тилимизга таржималари ҳақида сўзлади.

Шоирлар Пушкинга бағишланган шеърларидан ўқидилар. Таалаблар ва мактаб ўқувчилари тилида шоир шеърларни янгради. Олий ўқув юртлари ва бошقا маърифат масканларида ҳам пушкинхонлик кунлари, мушоиралар давом этиди.

ГУЛ ВА СОПОЛ ҚЎШИФИ

Поитахтимизнинг Тасвирий санъат галереясида кулол-рассом Ануш Авақян ва бозакчи Рубен Саакянларнинг «Доира, квадрат» номли кўргазмаси очилди. Унда кулолчиликка доир буюмлар, ўсимликлар, ранг-баранг гуллар, ёғоч, хивич, нўхат ва қалампир билан уйғулашган санъат намуналари намойиш этилмоқда. Ҳар бир асар кўл меҳнати ва қалб кўри билан яратилган.

Хивичдан ясалган доирага чирмашган гуллар ёки гулдонга солинган ўсимликларнинг таровати ўзгача. Муаллифларнинг таъкидларина, бу уларнинг куполларни буюмларни гуллар билан ўйнлантириган имлек ҳамкорлик иши ҳисобланади. Шунинг учун ҳам мазкур кўргазмадаги ишларни «Гул ва сопол қўшифи», деб атаса бўлади.

С.КОСИМОВА

Кўргазма залларида

Ўзбекистон давлат консерваторияси «Булбула» болалар ашула ва рақс ансамблининг «Мен ўзбекнинг баҳтиер фарзандиман», деб номланган хисобот концерти бўлиб ўтди.

Истиқололиқнинг йигирма йиллигига бағишлаб инститut ёш олимлар кенгаши томонидан ўтказилган мазкур анжуманда республикамиз имлӣ музиканчаларни тарздан тарзга ўтказилган.

Дилноза АСАНОВА

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғараси ва «Ижод» ўшумаси ҳамкорлигига «Тошдаги суратлар — замонавий кулолчилик» мавzuидага кўргазма очилди. Унда «Устоғ-шогирд» кулолчилик мактаби вакиллари — ота-бала Раҳимовларнинг төг чўққалиридан топилган ва ноёб суратлар билан безатилган сопол идишлари намойиш этилди. Бу суратларда дехончилик, чорвачилик ва овчинлик каби қадимий анъаналар тасвири ако этган. Айниқса, кўйи, ой, айлан, ўз нутка сингари рамзий маъно касб этибун тасвирларда тарих руҳи мухассасам.

«Туркестон-пресс»

Бола қалби ипакдай майнин, нурдай пок. Шу покликни рангин ипак толалар билан тизиб, тикиб қўғирчоқ ҳолида болажонларга тақдим этиш косонсойлик Озода Абдуллаҳаевнинг севимли касби. Ҳотам МАМАДАЛИЕВ (ЎЗА) олган сурат.

10 июн — Зуғфа номидаги давлат мукофоти таъсис этилаган кун

ИҚРОР

Ўз сўзим ўзимни оқлади бир кун, Кўзимда ҳайратдан улуг бир нишон. Юрақда кўпирар ҳаяжон — тўлқин, Шовуллай бошлади томирларда қон.

Шунда тенг бўлгуси ёниш-тонишлар, Бир кун кўзларинта берурман нишон. Шамол эсанг сочим толаларидан Шундай бахтлар ясад бергайдир замон.

О, дил қўргонига қайтган сатрлар! Турибизм йилларнинг кафтига тўлиб. Биз яшаймиз эди кеччанинг эмас, Бугуннинг, эртанинг юраги бўлиб.

Эриди, тарқайди ҳарир туманлар, Шовуллай бошлайди томирларда қон!

Дилнавоз Қўлдошева, совиндор

Халқимиз Ўзбекистон мустақиллигининг 20 йиллигини ижтимоий-матнавий ҳаётнинг барча жабхаларида муносиб кутуб олишига катта тарафдуд кўрмоқда. Бунёдкорлик курилишлари она юргаша кентлари чиройига чирой кўшмоқда. Янги ишоотлар, кўшма корхоналар, йўл ва кўпиклар кур ва озод ҳалқинга нималарга кодирлигини намошиб этиб, одамлар онгу шууридаги ўзгаришлар, ҳалқимиз тафаккур тарзидаги эврилишларда истиқолилик шароғати бўй кўрсатмокда.

ИСТИҚЛОЛ ШУКРОНАСИ

Хуррят ор-номус, нафсоният

Халқимиз маънавиятининг қадим сарчашмаларини бадиёт, мумтоз ва нағис сўз санъати ташкил этиди. Бадиёт ижодга мамлакат миқёсida берилаётган катта эътибор эса, табиийки, ижод ахлининг ҳам, адабиёт намояндайларининг ҳам кўнглини хуш килади. Шу маънавида Фаргона вилоятини шаҳар ва туманларида бўлиб ўтган адабиёт кунлари ҳар бир ижодкор, ҳар бир адабиёт шинавандаси учун унугилмас воқеага айланди. Бешарин ҳолатидаги сиҳаттоҳ худудида таш-

кил этилган тадбирда кўшини вилоятлардан, водий шаҳар ва туманларидан олимлар, шоир ва ёзувчилар, кўпсонли адабиёт муҳислари иштирок этиди.

Адабиёт учрашувлар

Туман ҳокими Кимсанбай Масомалиев Ўзбекистон Қаҳрамони, Ҳалқ шоири Эркин Воҳидов, Ўзбекистон ҳалқ шоирлари Аинвар Обиджон, Иқбол Мирзо, Махмуд Тоир, Ўзбекистон ҳалқ ёзувчisi Ҳудойберди Тўхтабов, адабиёт шинавандаси Умарали Норматов,

Иброҳим Faуров, Баҳодир Каимов, ёзувчи ва публицист Дадаҳон Нурий, ёзувчи ва шоирлар Улугбек Ҳамдам, Мирзо Карим иштироқидаги ижодий гурӯх аъзоларини таништириб, барчани адабиёт байрами билан табриклиди.

— 20 йил — бу ниҳоятда воқеалар бой, кўп синовлардан ўтилган ўзбекистон тарихида чинакамига юз йилларга тенг давр бўлди, — деди Эркин Воҳидов.

— Бугун мамлакатимиз йигирма йил олдинни ҳолатига ўҳшамайди, одамларимиз ўҳшамайди, қалбимиз, онгимиз ўҳшамайди.

Давоми иккичи саҳифада.

ИЖОДДА ҲОЛИСЛИК ТАРАФДОРИМАН

Ўзбекистонда хизмат

қўрасаттан артист

Мириддин Раҳматов

“Донишманд Натан”,

“Гамлет”, “Макр ва мұхаббат”,

“Рустам” каби бир қанча

классик спектаклларда

ёркин образлар яратиб,

кatta садна “синов” идан

ўтишга муваффақ бўлган

истеъодидаги актёrlардан.

Актёр билан сўхбатимиз

ижодий жараён, садна ва

томонгандан мулодоти, актёрлик

касбининг ижтимоий

ҳаётдаги ўрни

хусусида кечди.

Чурашув

Канот ёзиб, учган уям,
Капидик қоним томган ер.
Тенгиз-такиҳо, кучган қоям,
Бобом хоки ётган ер.

Ватан! Нақадар жарандор, нақадар
улуғ сўз! Қалби гурурга тўла, вужуди
орга лиммо-лим ҳар бир имон-эти-
кодли киши юрагини ширин харпи-
тирадиган ушбу бир оғизигина ибора
замрида қанча маъно мушкасам.

Кишиллоқ хонандоларидан бириси
бўлган сұхбат мавзуси бориб муста-
килликса тақалганди, беихтиёр юрт
мехри, Ватан соғинчи ҳақида сўз қўз-
лалини.

— Бир пайтлер мен олисдаги
ўйинни ортиқ билиш, Санкт-Петербург
шаҳрига боргандман, — деб мулокотга
қўшилди думалок юзли, истараси ис-
сиқини йигит. — Ҳашаматли шахар,
бутунлук бошқа дунё. Ўзга одамлар.
Дастлабки пайтларда атрофга завқ
билин тикилиб, шахарни зерикмай то-
мона қидим. Шахар чиндан ҳам гўзал
эди. Аммо орадан вақт ўтиши билан
кўнглими фаш тортиб, ҳаммаси жоним-
га тега бошлади. Ота-онам, ўйдаги
барча жигарбандларим сиймолар куз
ўнгимда гавдаланиб, уларни кўргим,
сузларини эшигитим келарди. Ҳатто
олдимда бўлса-да, жаҳжигина кенж-
той сингленинг поима-пой гапларини
ҳам эринимай эшигита интиклик
сеза бошладим.

Бора-бора бу тайгу Ватан соғинчи
экинин англайдим. Илк бор она юртга
қайтиб, самолёт Тошкент аэропортига
кўнглайдан юрагим касадаги қуши-
дек тиричилаб, вужудини аллакан-
дай энтиших тутиб кетганини ҳануз
унуточмайман...

Еши кирк бешларни қоралаб қол-
ган бу йигитнинг эзгу ҳисларга тўлиқ
сұхбатини тинглар экманан, ўзим гувох
бўлган воқеа ёдимга тушди. Қўни
қишлоқдаги қадрдонимни эсладим.
Қўни гулдек ҳунар бўйли, рўзгори-
ни ҳалолидан топганига тебриб
юради у. Қунларнинг бирида хориж-
ка қуҷадиган бўйли қолиди. Буни
эшишиб, олдига бордим. Шаштидан
тушириб, йўлдан қайтириш мақсадида
сўз бошлади:

— Гап-сўзларга қараганда кўмоки

экансан, тинчлики?

— Ҳа, у ёқларда пул топиш осон дей-
ди, ёшлиқда ҳаракат қилиб қолайлик-
да!

— Кари ота-онанг бор, уларнинг так-
дири не кечади?

— Не кечарди, олиб кетаман, — деди
у пинаганини ҳам бузмай.

— Ватанни-чи, киндик
конинг томган тупроқни-чи? —
дедим унинг беларову жавоби-
дан энсан қотиб.

— Э-э, оғайни, қизиқ экан-
сан-чи. Конинг тўк, устинг
бумни, яшаш учун бошпаннан
борми, ўша ер Ватан-да йи-
гит кишига!..

Унинг жавобидан ортиқча

ми? Қачон келдинг, қаерлардан сўрай-
миз энди?

— Ўзинг кўрган уйдаман.

— Бола-чакаларинг-чи?

— Уч ой бўлди, ҳаммамиз кўчиб кел-
ганимиз.

— Жуда яхши қилибсан, бобо-момо
қалай, яхши юришибдими?

келгуси якшанба куни ўғилчанинг сун-
нат тўйи, ўт оғайни!..

Қисқа сұхбатдан кўнглимда мамнунлик
тўдим. Боладай кувониб қичқирим
келди. Аслида ҳам ҳар қанча ҳайқирам
арзиди. Чунки мен ана шундай Ватан-
нинг бешигида вояга ётган оддий бир

гап йирик иншоотлар, кенг
равон йўллар, ишга ту-
ширилаётган катта-қичик
корхоналар юртимиз чиро-
ига чирой қўшилоқида. Шу улуг ва мукад-
дас Ватаннинг мўъказига бир бўла-
ги бўлган, мен яшатган Юқори Чир-
чиқдаги ўзгаришар ҳам фикримга да-
лини бўла олади.

Юқори Чирчиқнинг муста-
қиллик йилларидаги юксалиш
йўли алоҳида эътироға лойик,
Бунга тумандаги яқинда нишон-
ланган Хотира ва қадрлаш куни
яна бир бор амин бўлдим.

Шу куни тадбира ташриф
буорган ўшу қарининг, эркак
ва аёлнинг кўзлари чакнаб,
юзларидан нур ёлиб турарди. Замон
талаబлари дарајасида таъмирланган
биноларни, қад ростлаган маҳобатли
иншоотларни, барпо этилган гузару бозорни,
чиннидек тоза йўллар атро-
фига мисли гиламдик тўшалган май-
саларни, ранг-баранг гулларни кўрган-
да барчанинг кўзлари яшинади. Улар-
нинг айримларини сұхбатга тортиб,
қалбларига кулоқ тутиши урнади.

Жумладан, мактабда сабоқ берган
устозим Нигматали хожи Ахмедов ўз
дил изхорини шундай ифодадали:

«Мен бугун Жумабозорни кўриб қувонд-
диган. Альбатта, бу — эзгу ниятлар риво-
жи бўлган маҳақатлар меҳнат нати-
жаси. Аниқ айтадиган бўлсан, бу биринчи
навбатда, юртимизнинг ўзбек
ишиларни юзларидан оғизидаги бузил-
мас дўстлик самараиди. Илоҳим, ум-
рини машина шундай улуг ишларга ба-

нишлаб, ҳалқнинг корига яраган, эл-
улуснинг қувони ташвишарни ўзим-
ники, деб билган юрт фидоиларини
тасаввурларни ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни
жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни
жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни
жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамабозордаги ўзимни ўзимни ўзимни

жамаб

